

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Učební osnova předmětu

CIZÍ JAZYK

pro studijní obory SOŠ a SOU

Úroveň: začáteční

(2 – 3 vyučovací hodiny týdně, tj. za čtyřleté období studia 8 – 12 hodin týdně celkem)

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 28. srpna 2002, čj. 24 938/2002-22, s platností od 1. září 2002 počínaje 1. ročníkem

1 POJETÍ VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

1.1 Obecný cíl

Učební osnova je určena pro výuku dalšího (druhého, popř. třetího) cizího jazyka bez návaznosti na předchozí studium jazyka. Předpokládá tedy nulovou, nebo mírně začáteční vstupní úroveň znalostí konkrétního cizího jazyka. Vzdělávací cíle a výstupní požadavky na absolventy jsou formulovány na úrovni A2/B1 Společného evropského referenčního rámce. Učební osnova je koncipována obecně. Tak je umožněno školám její dopracování s ohledem na profil absolventa, konkrétní hodinovou dotaci cizího jazyka v učebním plánu, studijní předpoklady a budoucí potřeby nebo zájmy žáků.

Předmět druhý/třetí cizí jazyk zařazený do učebního plánu některých studijních oborů poskytuje žákům základy dalšího cizího jazyka, avšak navazuje na dovednosti a návyky (respektive jich využívá), které žáci získali v předchozím studiu cizího jazyka/jazyků a rozvíjí jejich dovednosti podle potřeby si znalost cizího jazyka (a jazyků dalších) prohlubovat samostatným studiem. Výuka vede žáky k osvojení a prohlubování komunikativních dovedností na takové úrovni, aby byli schopni v cizím jazyce řešit komunikační situace každodenního života ústně i písemně, domluvit se v cizojazyčném prostředí, porozumět pracovním postupům, zpracovat přiměřeně náročné informace ze zahraniční literatury týkající se oboru vzdělání a porozumět jednoduchému či adaptovanému uměleckému textu. Znalost dalšího cizího jazyka nejen prohlubuje všeobecné vzdělání žáků a napomáhá jejich lepšímu uplatnění na trhu práce, ale připravuje je na život v multikulturní Evropě.

1.2 Výchovně-vzdělávací cíle

Výuka cizího jazyka plní tyto výchovně-vzdělávací cíle:

Všeobecně vzdělávací cíl je zaměřen na systematické rozvíjení a prohlubování všeobecných znalostí a dovedností včetně klíčových kompetencí¹, zejména na

- znalosti reálií,
- znalosti společenské kultury a dovednosti sociokulturního chování,

¹ Viz vymezení klíčových kompetencí ve Standardu středoškolského odborného vzdělávání.

- rozvíjení osobnosti žáků,
- prohlubování studijních dovedností.

Osvojováním obecně přenositelných klíčových kompetencí, které usnadňují zvládat nároky širšího pracovního uplatnění i osobního života, se ve výuce cizího jazyka rozumí zejména rozvoj obecně komunikativních, personálních a interpersonálních kompetencí, kompetencí řešit problémy a pracovat s informacemi.

Specifický komunikativní cíl vzdělávání v cizích jazycích, tj. dosažení komunikativních znalostí a dovedností z jazyka, které umožní žákům jednak domluvit se v cizí zemi v každodenní situaci a hovořit o tématech z oblastí běžného života včetně písemné komunikace, a jednak využívat cizí jazyk pro účely pracovní i studijní.

Vzdělávání v cizích jazycích je řízeno tak, aby si žák osvojil tyto kompetence:

Všeobecné kompetence, které umožňují odpovídající komunikaci:

Žák:

- využívá zeměpisné, hospodářské, dějepisné, společensko-politické a demografické informace o zemích daného jazyka,
- rozšiřuje svůj rozhled a uplatňuje znalosti o vzájemných vztazích mezi Českou republikou a zeměmi studovaného jazyka,
- zná kulturu a pravidla společenského chování, respektuje a toleruje tradice, zvyky a odlišné kulturní hodnoty národů jiných jazykových oblastí,
- komunikuje v situacích každodenního života a zapojuje se do komunikativních činností, používá vhodné techniky ke komunikativním činnostem,
- řeší pohotově a jazykově správně obvyklé pracovní situace,
- ovládá vybrané metody a techniky efektivního studia cizích jazyků, k dalšímu vzdělávání a při studiu využívá vědomostí a dovedností získaných ve výuce mateřského jazyka a prvního cizího jazyka,
- umí pracovat s informacemi a využívat odpovídající zdroje k jejich získávání.

Specifické komunikativní kompetence

Žák:

- rozumí globálně souvislejším projevům a vyslechnutému sdělení, pokud jsou proneseny zřetelným standardním způsobem a souvislým přiměřeně náročným psaným a tištěným textům,
- dokáže postihnout logickou strukturu sdělení; chápe téma, hlavní myšlenky projevu a důležité podrobnosti, rozlišuje podstatné a *nepodstatné*² informace, různé mluvčí,
- rozumí jednoduchým projevům s odbornou tematikou, dotazům a sdělením pracovního partnera,
- umí určit téma textu a vyhledat hlavní myšlenky, rozlišit základní informace v textech všeobecných i odborných obsahujících v malé míře i neznámý jazykový materiál,
- dovede odhadovat významy neznámých výrazů podle kontextu a znalostí o tvoření slov (využívá zkušeností ze studia prvního cizího jazyka),
- využívá tabulky, grafy, schémata, ilustrace,
- umí využívat multimediální výukové programy,
- umí hovořit samostatně, jednoduchým způsobem s přípravou *i bez ní* v rámci osvojovaných témat (popsat osobu, předmět, místo, činnost, situaci, děj; pohovořit o přečteném či vyslechnutém textu, zhlédnutém pořadu apod.),

² Kurzívou jsou označeny nároky na jazykově zdatnější žáky.

- umí reprodukovat text; vytvořit a přednést zprávu, sdělení, *referát* na zadané nebo zvolené téma,
- zvládne vyplňovat *dotazníky* a (jednoduché) *běžné* úřední tiskopisy,
- umí reagovat pohotově, přirozeně a komunikativně srozumitelně v běžných životních situacích,
- umí vstoupit do rozhovoru, nebo zahájit a ukončit rozhovor; klást otázky - umí požádat o vysvětlení neznámého výrazu, o zpomalení tempa řeči, zopakování dotazu či sdělení,
- umí samostatně jednoduchým způsobem zformulovat vlastní myšlenky, popř. s použitím slovníků nebo jiné literatury,
- rozumí konverzaci či besedě mezi dvěma i více účastníky s přiměřeným množstvím neznámého jazykového materiálu,
- dokáže vyjadřovat své názory a *postoje*, souhlas či nesouhlas s názory druhých lidí, poskytnout potřebnou informaci v rámci běžných situací atp., podat základní informaci o naší zemi,
- přeloží, s pomocí slovníku, přiměřeně náročný text z cizího jazyka do mateřského jazyka (*přesně a stylisticky vhodně*) a *naopak* (*přenesé fakta a informace*),
- umí správně používat zvukové prostředky daného jazyka,
- orientuje se ve stavbě slov a užívá základní způsoby tvoření slov,
- používá vybrané jevy morfologické a syntaktické,
- užívá vybrané jevy z oblasti stylistiky sloužící k vyjádření otázky, záporu, místa, času, prostoru, kvality a kvantity, časových vztahů, podmínky, účelu, možnosti a nemožnosti, žádosti apod.,
- užívá receptivně méně frekventované lexikální a gramatické jevy potřebné pro porozumění textu, zejména čtenému,
- uplatňuje správnou grafickou podobu jazyka v písemném projevu,
- ovládá pravopis osvojované slovní zásoby.

Cílové požadavky na řečové dovednosti³

Receptivní dovednosti

Žák:

- rozumí hlavním bodům jednodušších souvislých projevů rodilých mluvčích v normálním nebo pomalejším hovorovém tempu i s přiměřeným množstvím neznámého jazykového materiálu (tj. přibližně do 5 % neznámých výrazů či tvarů s převahou takových, jejichž význam lze snadno odhadnout z kontextu nebo ze situace) v rozsahu osvojených tematických okruhů,
- rozumí hlavním bodům programů v televizi pojednávajících o běžných situacích každodenního života, které žáka osobně nebo z hlediska budoucího povolání zajímají, o tématech, s kterými se setkává ve škole, ve volném čase, doma, v pracovním prostředí apod.,
- rozumí základním přáním a dotazům mluvčího i v určitých pracovních situacích,
- ovládá různé druhy čtení, osvojil si různé techniky čtení textu (orientační, informativní, detailní), které rozvíjí a umí je *soustavně* používat; chápe významové souvislosti,
- umí číst s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně jednoduchých odborných a populárně odborných textů, texty firemní literatury (reklamní a nabídkové prospekty, odborné nápisy, jednoduché pracovní návody k výrobkům apod.) obsahující neznámý jazykový materiál v rozsahu přibližně 7 %; vyhledat a interpretovat informace z internetu,

³ Na konci učební osnovy je doporučeno rozvržení požadavků na řečové dovednosti do jednotlivých ročníků.

- rozumí jednoduchému autentickému textu v mluvené i písemné podobě, popisu událostí, pocitů a přáním v osobních dopisech, *pochozí hlavní myšlenku sdělení v obchodním dopise.*

Produktivní dovednosti

Žák umí:

- s oporou o poznámky či osnovu přednést stručnou zprávu na dané téma,
- sdělit i písemně zaznamenat hlavní myšlenky či informace z vyslechnutého nebo přečteného i přiměřeně náročného odborně zaměřeného textu, reprodukovat text, *text jednoduše komentovat,*
- souvisle, jednoduchým způsobem, hovořit na všeobecná témata a známá témata týkající se veřejného života zemí z oblasti studovaného jazyka,
- hovořit o známých obvyklých a méně obvyklých tématech vztahujících se k věcem, které ho zajímají, nebo které jsou předmětem jeho profesionálního zájmu, vyprávět příběh nebo obsah filmu nebo přečtené knihy a *popisovat své reakce,*
- telefonovat,
- samostatně souvisle hovořit o svém oboru a povolání,
- popsat zkušenosti a události, cíle, *naděje* a plány,
- vyplňovat tiskopisy a dotazníky,
- vypracovat **životopis**, **žádost** (o přijetí do zaměstnání), **příhlášku** (do konkurzu, ke studiu),
- *písemně zpracovat informace z vyslechnutého projevu*, pořídit záznam, zhotovit poznámky a výpisky z přečteného,
- přepsat vzkaz podle diktátu nebo ze záznamníku,
- psát jednoduché slohové útvary (zformulovat myšlenky v podobě sdělení, dopisu, zprávy, vyprávění, charakteristiky, popisu, výkladu) na známé téma, nebo téma, které ho osobně zajímá,
- psát jednoduché úřední nebo osobní dopisy, v osobních dopisech popsat zážitky a dojmy,
- vypracovat jednoduché písemnosti *důležité z hlediska budoucího povolání (podle zaměření oboru: schéma, návod, popis pracovního postupu či zařízení, sestavení inzerátu, odpověď na žádost, objednávku, potvrzení objednávky);* dovést k jejich vypracování nalézt zdroj.

Interaktivní dovednosti

Žák:

- umí pohotově, jazykově správně a společensky vhodně reagovat na běžné situace každodenního života, např. takové, které se vyskytnou během cesty a pobytu v zemi studovaného jazyka,
- rozumí konverzaci či besedě mezi dvěma i více účastníky na téma z každodenního života,
- umí vstoupit nepřipraveně do rozhovoru na osvojené téma, nebo na téma z každodenního života, které ho osobně zajímá (rodina, záliby, škola, cestování, volný čas a běžné události),
- umí vést dialog, klást otázky, vhodně a adekvátně situaci reagovat na projevy partnera, *v reakcích vyjádřit i své názory.*

V písemném projevu spočívá interakce např. ve výměně poznámek, vzkazů, korespondenci dopisem, faxem nebo elektronickou poštou.

1.3 Charakteristika učiva

Obsah učiva v cizím jazyce strukturujeme do čtyř složek:

- řečové dovednosti⁴,
- jazykové prostředky,
- tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce,
- reálie.

Složky učiva, v nichž se promítají vztahy zvukové a psané řeči a produkce a recepce, jsou prostředkem k dosažení cílových sekundárních komunikativních dovedností:

1.3.1 Řečové dovednosti

Komunikativní neboli řečové dovednosti jsou hlavním cílem vyučování cizímu jazyku a současně i jeho obsahem – prostředkem ve vztahu k cíli. Zahrnují dovednosti receptivní (čtení a poslech s porozuměním), produktivní (ústní a písemný projev), interaktivní a mediační. Patří k sekundárním dovednostem získaným v učení se jazyku a projevují se a rozvíjejí v komunikačních situacích a jazykových komunikativních funkcích. Obsah k vyjadřování čerpají ze sémanticko-funkčních tematických okruhů.

Řečové dovednosti se rozvíjejí komplexně (se zdůrazněním žádanějších dovedností pro potřeby oboru) na základě osvojování jazykových prostředků, řešením komunikačních situací a užíváním jazykových funkcí, osvojováním slovní zásoby v tematických okruzích a rozšiřováním poznatků o zemích studovaného jazyka.

1.3.2 Jazykové prostředky

Jazykové prostředky zahrnují zvukovou stránku daného jazyka a grafickou podobu jazyka včetně pravopisu, slovní zásobu a gramatické prostředky ze systému studovaného jazyka.

1.3.3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

Tematické okruhy se vztahují k různým oblastem osobního, společenského a pracovního života i studovaného oboru vzdělání, k reáliím České republiky i zemí studovaného jazyka, reagují na věk a zájmovou orientaci žáků i na aktuální události. Ve volbě a rozsahu odborných tematických okruhů je třeba přihlídnout k charakteru oboru vzdělání a přizpůsobit se budoucím potřebám a zájmu žáků.

Komunikační situace se volí a předkládají k řešení v závislosti na běžných situacích každodenního života a možných situacích souvisejících se získáváním a předáváním informací v budoucím zaměstnání (např. dotaz na cestu, získání informace a nákup zboží běžné potřeby, prosba o použití telefonu apod.).

Jazykové funkce přenášejí vyjadřování řečové etikety, emocionálních a psychických stavů v rozdílných životních situacích a různých stylistických rovinách ve vztahu k rozvoji jazykových znalostí a projevů (např. pozdravy při setkání, představování, vhodné výrazy při oficiálním a neoficiálním oslovení, obraty v diskusi, umění vstoupit do rozhovoru, dovednosti sloužící k zahájení a ukončení komunikace, vyjadřování základních postojů, názorů, stanovisek souhlasných a nesouhlasných apod.).

⁴ V dokumentu Rady Evropy Společný evropský referenční rámec se receptivní a produktivní dovednosti netradičně rozšiřují o interaktivní a mediační dovednosti. Interaktivní dovednosti představují střídání receptivních a produktivních činností v dialogu, mediační dovednosti obsahují zprostředkující činnosti, jako je tlumočení a překládání.

1.3.4 Reálie

Reálie jsou vybrané poznatky z kultury, národních zvyků a tradic, historie, politiky, ekonomiky, geografie, demografie a současného života zemí dané jazykové oblasti. Reálie jazykové obohacují poznatky o jazyku v rámci jazykového systému.

Reálie prostupují veškerým jazykovým učivem a jsou interpretovány v kontextu s poznatky ze života České republiky i z oblastí studia předcházejícího jazyka/jazyků.

Reálie související s odborným zaměřením studia by měly obsahovat odborné poznatky spojené s odbornými předměty oboru vzdělání.

Obsah učiva je vyjádřen v **rámcovém rozpisu učiva** a v **rozpisu jazykových prostředků** pro jednotlivé cizí jazyky.

1.4 Pojetí výuky

Ve výuce předmětu druhý cizí jazyk se doporučuje

- uplatňovat integrující teorie moderní lingvodidaktiky, v současnosti obrácené zejména k interkulturní didaktice založené na humanistických přístupech k žákovi, uplatňovat kognitivně komunikativní způsob výuky,
- vycházet z kontextu přiměřenému znalostem a dovednostem, věku a potřebám žáků, využívat lingvistické zkušenosti žáků z výuky prvního cizího jazyka, uplatňovat analytické postupy, zobecňování, systemizaci a porovnávání jazykových jevů (srovnávat nejen s mateřským, ale i s prvním cizím jazykem), podporovat učení receptivním dovednostem mezi příbuznými jazyky,
- používat aktivizující metody, zařazovat do výuky jazykové dramatické prvky, hraní rolí, hry, činnosti s různým didaktickým materiálem, spolupráci ve skupinách, rozhovory, besedy, diskuze a samostatná vystoupení žáků; častěji zařazovat nácvik poslechu s porozuměním; vyváženě rozšiřovat produktivní a receptivní dovednosti; poskytovat zpětnou vazbu různými způsoby a podporovat sebedůvěru, samostatnost a iniciativu žáků, rovněž jejich sebehodnocení,
- uvážlivě a vyváženě volit metody rozvíjející jak slovní zásobu, tak gramatické jevy, které jsou vzájemně ve vyváženém poměru, a obdobně rozvíjet dovednosti na nich stavěné. Při výuce gramatického učiva u určitých jevů vycházet pouze z kontextu, opírat se o systém mateřského a prvního cizího jazyka, vést žáky k uvědomování si jazykových struktur; dbát na prioritu řečových cílů před jazykovými prostředky,
- rozvíjet kompenzační strategie a techniky vyjadřování,
- podle možností používat multimediální výukové a studijní multimediální programy a využívat internetu jako zdroje informací využitelného k plnění cílů výuky,
- v průběhu výuky v souvislosti s tematickým okruhem, řečovou situací, podle učebnice či textu zařazovat učivo reálií - v pozdějších ročnících systematicky jako ucelené téma; v učivu využívat mezipředmětových vztahů,
- diagnostikovat žáky podle základních typů učení (auditivní, vizuální), zohledňovat žáky se specifickými poruchami učení a volit vhodné strategie, kterými by vyučující dosáhl úspěšných výsledků v učení - objevovat pro žáky strategie učení (seznámit žáky se způsoby individualizovaně optimálně se učit jazykům),
- řešit roztržštěnou nabídku převážně monolingvních učebnic, ve kterých se nezohledňuje mateřský jazyk, pečlivým výběrem autentických textových materiálů a doplňováním cíleně zaměřených lexikálních cvičení,

- hodnotit komplexní řečové dovednosti žáků (s důrazem na postupné zdokonalování v poslechu a čtení s porozuměním a ústním, jak produktivním, tak interaktivním, nakonec písemném projevu). Zařazovat písemné kontrolní práce (nejméně dvě v každém ročníku, z nichž jedna může být domácí) k ověření souvislého písemného projevu žáků a didaktické testy; výsledky učení kontrolovat průběžně, hodnotit schopnosti žáků řešit ústně nebo písemně komunikační úlohy a ověřovat i znalost jednotlivých prostředků.

K podpoře výuky cizích jazyků lze také podle podmínek ve škole umožnit výuku, alespoň částečnou, některého z předmětů v cizím jazyce, navazovat kontakty mezi školami v zahraničí, organizovat výměnné zájezdy jako podpůrné aktivity pro poznávání života v multikulturní společnosti, zapojovat žáky do projektů a nadané žáky do soutěží, podporovat vedení jazykového portfolia.

2 RÁMCOVÝ ROZPIS UČIVA

2.1 Řečové dovednosti

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Poslech	Techniky porozumění mluvenému projevu (orientační, selektivní, kurzorické, totální) – pochopení pokynů učitele; hlavní myšlenky; pomalá rychlost promluvy, zřetelná jasná výslovnost;	krátké monologické a dialogické texty; krátké nahrávky s rodilým mluvčím; pochopení celkového významu promluvy; zřetelná výslovnost; literární ukázky, recitace, písně;	složitější texty; hlavní myšlenka – základní informace; detailní – podrobnosti důležité a nedůležité;	autentické nahrávky; pomalejší zřetelná výslovnost rodilých mluvčích; standardní rychlost promluvy;
Čtení	Techniky čtení (orientační, selektivní, pozorné, totální); čtení s porozuměním významu (nahlas i potichu); pozorné čtení; orientace v obsahu textu; slovníky překladové dvojjazyčné;	techniky čtení - adaptované texty z učebnice; jednoduché autentické texty (monology, dialogy; reklamní texty, nápisy, inzeráty), ukázka literárního textu;	techniky čtení - adaptované i autentické texty; tiché čtení; různé druhy textů (interview, návody, články, jednoduché texty odborné; slovníky odborné; tabulky a grafy ve vztahu k potřebám oboru; využívat internet;	různé druhy čtení - učebnicové texty; autentické texty s literárním, populárně odborným přiměřeně náročným obsahem; zadání k plnění úkolů ve výuce, v testech; výkladový slovník; internet; využívat techniky čtení - orientační, letmé, informativní, studijní, ... čtení;

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Mluvení	nápodoba jednotlivých hlásek, slova (v textech) a věty; projev v jednoduchých větách; cvičení; reprodukce textu;	reprodukce obsahu; tvorba složitějších vět v rozsahu probrané slovní zásoby a mluvnice; jednoduchý souvislý projev; recitace z paměti; techniky rozhovoru – úvodní a	interpretace textu – hlavní body; shrnutí; struktura textu; jednoduchý úřední dopis;	Zahájení a ukončení a rozhovoru; techniky projevu v dialogu, <i>argumentace</i> ; telefonování; souvislý samostatný projev;

		ukončovací fráze; popis;		
Psaní	opisovat jednoduché věty a slova, zaznamenat orálně připravené texty i podle diktátu; odpovědi na otázky (psát otázky); reprodukce kratšího textu.	popis, vzkaz, krátké sdělení; osobní dopis podle předlohy a odpověď na něj. Techniky didaktických testů.	vyplnění dotazníku, úředního tiskopisu; vyprávění, návod, poznámky k textu; zpracování vyslechnutého nebo přečteného textu; vzkaz elektronickou poštou.	sdělení či zpráva obecného charakteru; slohové cvičení z každodenního života (popis, vyprávění, ...) i z odborné oblasti; testy.

2.2 Jazykové prostředky

2.2.1 Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- správná výslovnost jednotlivých hlásek a výslovnost suprasegmentálních jevů (přízvuk v rámci slova, mluvního taktu a věty, vázání, intonace a melodie rozličných typů vět) jak v mluveném projevu, tak při hlasitém čtení psaného textu; s důrazem na odlišnosti od češtiny a na jevy narušující komunikativní hodnotu projevu; zdokonalování zvukové podoby jazyka,
- výslovnost frekventovaných zkratkových slov používaných v příslušném jazyce a mezinárodně užívaných slov,
- porozumění i základním standardním výslovnostním variantám příslušného cizího jazyka; pěstování jazykového citu.

2.2.2 Slovní zásoba

- slovní zásoba (slova a lexikální jednotky) v rozsahu přibližně 170 – 200 produktivně osvojených lexikálních jednotek za rok při jedné vyučovací hodině týdně včetně základní odborné terminologie a frazeologie běžného společenského styku (tj. přibližně 1300 – 1600 produktivně osvojených lexikálních jednotek za 8 vyučovacích hodin týdně za dobu studia celkem); receptivně přiměřený počet dalších lexikálních jednotek,
- slovní zásoba, k níž se řadí i ustálené výrazy (pozdravy, idiomy, frázová slovesa, ustálené rámcové obraty, složené předložky apod.),
- základní způsoby a produktivní prostředky obohacování slovní zásoby (např. odvozování, skládání, přejímání cizích slov apod.); nejběžnější způsoby konverze,
- znalosti o významové a stylistické stránce jazyka, pokud jde o slova mnohoznačná, o zásady spojovatelnosti slov, o způsoby vyjadřování různých sémantických vztahů, synonyma, antonyma, homonyma, homofona a mezinárodně užívaná slova, rozdíly ve srovnání s mateřským i s prvním cizím jazykem,
- vyjadřování času, data, věku, telefonního čísla, ceny a míry, základní matematická vyjádření,
- frekventované předložky, příslovce, spojky a citoslovce, méně frekventované receptivně.

2.2.3 Gramatika

- jevy morfologie a syntaxe příslušného cizího jazyka nezbytné pro dorozumění v běžných situacích každodenního života (vyjádření kvantity a kvality, časových a prostorových vztahů, stupňování, podmínky, účelu, možnosti a nemožnosti, jistoty a nejistoty, zákazu, přání, žádosti, *opakovatelnosti* apod.) – v poměru k rozsahu slovní zásoby, v ústní

i písemné podobě,

- méně frekventované jevy potřebné pro porozumění textu, zejména čtenému, a složitější gramatické prostředky receptivně,
- základní systém daného jazyka.

2.2.4 Pravopis

- vztahy mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka, pravopis osvojované slovní zásoby a pravopisné změny, k nimž dochází při tvoření osvojovaných mluvnických tvarů,
- dělení slov,
- psaní velkých písmen, mezinárodních a zkratkových výrazů,
- základní pravidla interpunkce s důrazem na odlišnosti od češtiny,
- receptivně rozdíly mezi základními standardními variantami (BrA x AmA).

2.3 Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce

2.3.1 Tematické okruhy

(Rozvržení témat do ročníků stanoví předmětová komise cizích jazyků, popř. učitel; rozvržení, případné doplnění o další témata je částečně závislé na používané učebnici a oboru, popř. zaměření oboru studia; některé okruhy se cyklicky opakují na vyšší úrovni.)

Např.:

- osobní údaje, rodina, přátelé, společenský styk, denní program,
- bydlení, dům a byt;
- město (místo, ve kterém žijeme), orientace ve městě, jeho okolí,
- obchody a nákupy, oblékání a móda,
- počasí,
- jídlo a stravování,
- příroda a ochrana přírody; *ochrana životního prostředí*;
- cestování, turistika,
- lidské tělo, péče o zdraví; zdravý životní styl,
- škola; plány; budoucí povolání; vzdělávání,
- volný čas a jeho organizace - umění, sport, záliby a zájmy (sport),
- tradice, svátky a výročí,
- *média*,
- věda a technika,
- Česká republika a země příslušné jazykové oblasti,
- Evropa a svět, aktuální problémy světa; Evropská unie,
- zaměstnání a práce, úřady práce; životopis; *prezentace*; strukturovaný životopis. Odborné tematické okruhy podle zaměření studijního oboru stanoví předmětová komise cizích jazyků.

2.3.2 Komunikační situace:

V komunikačních situacích si žáci osvojují a upevňují řečové dovednosti související se získáváním a poskytováním základních informací o osobách, místu, čase, předmětech a jevech, např.

- nakupování a komunikace v obchodě,
- získávání informací o možnostech ubytování a stravování,
- rezervace a vyrovnání účtu např. v hotelu, objednávka a zaplacení jídla v restauraci,
- získání informací souvisejících s cestováním (a s jízdou v dopravním prostředku), nákup jízdenky na různé dopravní prostředky, rezervace letenky,
- zavolání taxislužby, udání cíle, placení jízdného,

- podání poštovní zásilky (doporučeně), vyplnění jednoduchého formuláře,
- popis pracovního postupu (příprava jídla apod.),
- sjednání schůzky; pozvání přítele na oslavu; zakoupení vstupenky a návštěva kulturní nebo sportovní akce,
- jednání na úřadu,
- frekventované či typické situace týkající se uplatnění absolventa studijního oboru (stanoví předmětová komise cizích jazyků) a další situace vyskytující se při používání cizího jazyka u nás i v zahraničí.

2.3.3 Jazykové funkce

- pozdravy při setkání, rozloučení,
- vhodné obraty při oficiálním a neoficiálním oslovení,
- představování sebe a druhých,
- žádost o možnost zatelefonovat si,
- vstup do debaty, vyjádření souhlasu/nesouhlasu, svolení a odmítnutí, výrazy nespokojenosti,
- jednoduché obraty vyjadřující návrh, upozornění, radu, zákaz, úmysl, ochotu, slib, naději, přání, blahopřání, překvapení, pozvání, radost, vděčnost, lítost; ukončení rozhovoru,
- poděkování, žádost, prosba, omluva,
- vyjádření pozvání,
- nabídky, přijetí nabídky, odmítnutí,
- sjednání schůzky, termínu,
- *vyjádření předpokladu,*
- *vyjádření úmyslu, naděje; zdůvodňování, vysvětlování, stanoviska, vyvrácení opačného názoru.*

2.4 Reálie

Poznatky z reálií a kultury jako významná fakta a informace ze života zemí příslušné jazykové oblasti (např. z kultury, geografie, ekonomiky, společenského života) včetně lingvoreálií.

3 ROZPIS JAZYKOVÝCH PROSTŘEDKŮ PRO JEDNOTLIVÉ JAZYKY

Rozpis jazykových prostředků pro jednotlivé jazyky není úplný. Nejedná se o výčet všech osvojovaných jevů, ale o jevy odlišné od jevů v mateřském jazyce. Pořadí vyčleněných jevů není k dodržování závazné.

ANGLICKÝ JAZYK

Žáci si osvojují britskou variantu anglického jazyka. Během studia jsou receptivně seznamováni se základními odlišnostmi americké varianty.

Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- větný rytmus založený na přízvučném principu a s ním související redukce přízvuchných a nepřízvuchných slabik, základní intonační vzorce anglické věty; systematické upevňování správné výslovnosti segmentálních i suprasegmentálních prvků fonologického systému anglického jazyka.

Slovní zásoba

- tvoření slov (předponami, příponami, skládáním), odvozováním,
- antonyma, homonyma, synonyma, homofona, akronyma, homografy,
- ustálená slovní spojení,
- tzv. false friends,
- konverze,
- nejdůležitější frázová slovesa,
- idiomy,
- slova, slovní spojení včetně základních odborných výrazů produktivně i receptivně,
- mezinárodně užívaná slova a jejich význam.

Gramatika

Morfologie

Podstatná jména:

- kategorie určenosti substantiv, základní pravidla užití členu. Vyjadřování množství (množné číslo, běžné nepravidelné tvary). Počitatelnost.
- vyjadřování českých pádů slovosledem a předložkami (of, to, with, by). Tvoření a užití přivlastňovacího pádu.

Přídavná jména a příslovce:

- stupňování přídavných jmen a příslovcí, nepravidelné stupňování, tvoření příslovcí, postavení přídavných jmen a příslovcí ve větě.

Zájmena:

- ukazovací, tázací, osobní podmětová, přivlastňovací (přivlastňovací adjektiva), vztažná, neurčitá; much, many, (a) little, (a) few,
- samostatná a nesamostatná zájmena přivlastňovací.

Číslovky:

- číslovky základní a řadové; letopočet, datum, měna, udávání času; vyjadřování množství.

Slovesa:

- slovesa *be, have* a *do* jako slovesa pomocná a významová, *have got*. Slovesa modální v přítomném a minulém čase. Stažené tvary. Plnovýznamová slovesa v přítomném čase – vyjadřování obvyklosti, bezprostřední přítomnosti,
- přítomný čas – způsob oznamovací, otázka a zápor; přítomný čas prostý a průběhový,
- rozkazovací způsob, záporný rozkazovací způsob. Předpřítomný čas. Neurčité tvary slovesné – infinitiv, gerundium, přičestí přítomné i minulé,
- minulý čas pravidelných a běžných nepravidelných sloves. Předminulý čas prostý. Vyjadřování budoucího děje. Podmiňovací způsob přítomný, minulý. Rod aktivní a pasivní. Slovesa vyžadující použití gerundia.

Předložky:

- vyjadřování pádových vztahů, přesouvání předložek na konec věty,
- frekventované předložky v souladu s rozsahem slovní zásoby a s probíranými místními, časovými a dalšími vztahy.

Spojky:

- frekventované souřadící a podřadící; ostatní podle potřeby receptivně.

Syntax

Pevný slovosled anglické věty. Skladba věty jednoduché. Věty oznamovací, rozkazovací, tázací. Vyjadřování záporu ve větě. Vazba *there is/are*. Tázací dovětky. Typy souvětí souřadného (slučovací, odporovací, vylučovací) a podřadného – vedlejší věty vztažné (se zájmeny vztažnými i bez zájmen) příslovečné, časové, místní, příčinné, souvětí podmínkové. Přímá a nepřímá řeč. Nepřímý rozkaz. Slovosled nepřímé otázky. Způsob přiřazení vedlejších vět k větě řídicí. Vyjádření českých jednočlenných vět, jejich anglické protějšky. Polovětné vazby – vazby běžných sloves v určitém tvaru s infinitivem a gerundiem; znalost používání participiálních vazeb. Zástupné *one, that*. *Větná kondenzace*. Vyjadřování modality. Funkce přídavných jmen a příslovcí ve větě.

Grafická podoba jazyka a pravopis

- pravopisné jevy související s ústně probraným lexikálním a gramatickým učivem,
- pravopisné návyky (dodržování pravidel interpunkce, psaní velkých písmen, zdvojování koncové souhlásky při tvoření minulého času, přičestí a suplování, změna *y* na *i*;
- pravopisné změny při stupňování adjektiv a adverbii; forma anglického dopisu),
- některé zvláštnosti amerického pravopisu.

NĚMECKÝ JAZYK

Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- odlišný větný rytmus němčiny (přízvučný) a intonace,
- intonace věty, důraz spojený s jádrem výpovědi,
- slovní přízvuk, rozdíl intenzity přízvučných slabik proti nepřízvučným na rozdíl od mateřského jazyka; redukce,
- hlavní a vedlejší přízvuk ve slovech složených a přízvuk ve slovech cizího původu,
- nepřízvučná slova (předložky, člen, osobní zájmena, nicht, sich apod.),
- bohatší vokální systém (přehláskové a dvojhláskové fonémy, zavřené e/o), spodoba a ráz,
- souhláskové a samohláskové fonémy (důraz na jevy odlišné od mateřského jazyka), např. haben, sehen, Vater, Brücke, Kind,
- napjatost závěrových samohlásek,
- výslovnost kompozit.

Slovní zásoba

- receptivní a produktivní slovní zásoba, „čtecí“ slovní zásoba,
- obohacování slovní zásoby (tvoření slov odvozováním a skládáním, slovtvorné prostředky, přejímání slov), zkratky, zkratková slova,
- tzv. falsche Freunde,
- antonyma,
- mnohoznačnost slov, synonyma, homonyma. Frekventované idiomy,
- přídavná jména od zeměpisných názvů,
- mezinárodně užívaná slova,
- idiomatické vazby,
- nejdůležitější lexikální odlišnosti rakouské, resp. švýcarské němčiny,
- rozvíjení jazykového citu pro odpovídající vyjadřování v rámci jednotlivých jazykových rejstříků.

Gramatika

Morfologie

Podstatná jména:

- kategorie určenosti podstatných jmen - člen určitý, vyjádření rodu, pádu a čísla; pravidla užití členu určitého a neurčitého; sémantická funkce členu určitého a neurčitého, základní pravidla o vynechávání členů. Tvoření plurálu,
- tvoření německých pádů ve srovnání s pády v mateřském či jiném jazyce; vyjadřování českých pádů (flexí, předložkami, skládáním),
- složená podstatná jména, zkratky a zkratková slova. Frekventované přípony,
- přivlastňovací pád podstatných jmen. Vlastní jména osobní. Jména a názvy německých měst a německy mluvících zemí.

Přídavná jména:

- pravidelné a nepravidelné stupňování přídavných jmen; přídavná jména zeměpisná,
- přídavná jména v přivlastku,
- tvar přídavného jména ve funkci jmenné části přísudku. Frekventovaná složená přídavná jména, méně frekventovaná receptivně. Frekventované předpony,
- skloňování po členu určitém a neurčitém, bez členu,

- rekce přídavných jmen,
- zpodstatnělá přídavná jména.

Zájmena:

- skloňování osobních zájmen, skloňování používaných zájmen,
- rozdílné užívání zájmen v německém a mateřském; jazyce (např. užívání zájmena Sie při vykání jedné i více osobám, osobní zájmeno es v zástupné funkci a jako formální podmět),
- skloňování zájmen; užívání osobních zájmen s určitým tvarem slovesným,
- ukazovací zájmeno dieser, tázací, záporná, neurčitá (man) a vztažná zájmena,
- zvratná zájmena a jejich rozdílné užívání v němčině a mateřském jazyce,
- přivlastňovací zájmena a jejich použití, vyjadřování přivlastňovacího zájmena svůj v němčině; častější užívání přivlastňovacích zájmen.

Číslovky:

- vyjadřování času; vyjadřování věku, ceny a množství; užívání základních a řadových číslovek při vyjadřování data, letopočtu a při udávání času, míry, váhy a měny; zlomky; desetinná čísla; označení míry a hmotnosti po číslovkách. Číslovky násobné, neurčité.

Slovesa:

- časování pravidelných sloves, pomocných sloves haben, sein, zvratných sloves, způsobových a frekventovaných nepravidelných sloves v přítomném čase; časování sloves s předponami odlučitelnými a neodlučitelnými v přítomném čase; časování v préteritu, perfektu, budoucím čase,
- způsobová slovesa a sloveso wissen. Frekventovaná slovesa s neodlučitelnými předponami. Frekventovaná slovesa složená,
- časy, způsoby: přítomný čas, préteritum, perfektum, plusquamperfektum receptivně sloves pravidelných, pomocných, způsobových a nepravidelných; užívání préterita a perfekta, vyjádření budoucnosti, vyjádření budoucnosti tvarem přítomného času; způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací – konjunktiv préterita,
- würde + infinitiv,
- infinitivní vazby s zu a bez zu,
- slovesné vazby frekventovaných sloves,
- použití slovesa werden k vyjádření budoucnosti, změny stavu a použití jako významového slovesa,
- neurčité tvary slovesné (infinitiv činný přítomný, trpný přítomný),
- slovesa s neodlučitelnými předponami,
- rozdíly v užívání zvratných sloves v mateřském jazyce a němčině,
- vyjádření trpného rodu (věty s man a opisné pasívum).

Předložky:

- frekventované předložky se 4., 3. pádem, se 4. a 3. pádem, se 2. pádem nebo receptivně se 2. pádem. Vyjádření některých pádů v mateřském jazyce předložkovými pády v němčině,
- splývání předložek se členem,
- předložky v místním a časovém významu, odlišný systém vyjadřování časových, místních/prostorových, příčinných a dalších vztahů,
- vazby s předložkami,

Příslovce:

- příslovce místa, příslovce času a příslovce způsobu,
- stupňování příslovcí. Tázací příslovce,
- pravidelné a nepravidelné stupňování příslovcí, zájmenná příslovce (systematizace), směrová příslovce.

Spojky:

- souřadící, běžné podřadící,
- spojky fungující v jiném významu jako odlišný slovní druh (während, da, bis, seit),
- souřadící und, aber, oder, pořádek slov po souřadících spojkách.

Syntax

- jednoduchá věta oznamovací, tázací, rozkazovací – nutnost vyjádření podmětu, vazba es gibt; slovosled,
- vyjadřování záporu včetně nicht mehr, kein mehr,
- věty s neurčitým zájmenem man,
- prostý a závislý infinitiv; polovětné vazby,
- pořádek slov v souvětí po souřadících a podřadících spojkách.

Grafická podoba jazyka, pravopis

- grafické vyjádření hlásek a samohlásek, jejich kvality a kvantity; psaní přehlásek a dvojhlásek,
- psaní velkých písmen,
- interpunkce v souvětí,
- dělení slov,
- psaní cizích slov v němčině,
- forma dopisu.

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- větná melodie, rozdílná melodie tázacích vět; protiklad oznamovací a tázací věty,
- členění vět, větný přízvuk; vliv rytmu na výslovnost; vázání a navazování,
- samohláskové fonémy - odlišnosti od mateřského jazyka; napjatost samohlásek, zavření některých z nich, výslovnost zaokrouhlených a nosových samohlásek,
- polosamohlásky,
- receptivně seznámení se základními sociolingvistickými variantami jazyka.

Slovní zásoba

- mezinárodně užívaná slova a jejich význam (s důrazem na tzv. faux amis),
- substantivní a adjektivní kompozita, zkratky a zkratková slova.

Gramatika

Morfologie

- problematika kongruence ve francouzštině,
- členy a jiné determinanty substantiv,
- systém prostředků pro vyjadřování větných vztahů odpovídajících českým pádům (předložky, stahování předložek se členem *du, des, au, aux*, slovosled),
- korelace postavení a významu adjektiv,
- existence funkce samostatných a nesamostatných tvarů zájmen (např. rozlišování *duquel? De quels? apod.*), prosté a zesílené tvary tázacích zájmen, souvztažná zájmena *ce qui, ce que*,
- zájmenná příslovce *en, y*,
- složené tvary základních číslovek; užívání základních a řadových číslovek při vyjadřování data, letopočtu a při udávání času,
- zvrtná slovesa v probraných časech a tvarech; změny kmenových souhlásek u sloves,
- slovesné časy: přítomný čas *présent*, opis pro vyjádření blízké budoucnosti – *futur proche, passé composé, imparfait, plus-que-parfait receptivně, futur simple, passé simple* informativně,
- slovesné způsoby – *présent de l'indicatif, impératif, conditionnel présent, présent du subjonctif* (*je voudrais que tu sois content*) - vybrané jevy receptivně,
- nefinitní tvary slovesné - infinitiv prostý, participiální tvary, *gérondif*; základní způsoby vyjadřování pasíva.

Syntax

- základní větné vztahy a větné členy, pořádek slov ve větě,
- slovesné opisy vyjadřující blízkou budoucnost (*aller + inf.*), bezprostřední minulost (*venir de + inf.*), počátek děje, průběh děje, slovesné vazby, zejména vazby s modálním významem,
- neosobní výrazy (*il est, il fait, il faut*),
- existenciální vazba *il y a*,
- zápor *ne ... pas/personne, jamais, rien*; omezení *ne ... que*,
- předložky v rámci odlišného systému vyjadřování časových, prostorových a dalších vztahů,

- polovětné konstrukce podmětové, předmětové (je suis content de + inf.), účelové (pour + inf.),
- souslednost časů v indikativu,
- pořádek slov ve větě, přímá a nepřímá řeč a otázka; inverze; *rámcové zdůrazňovací konstrukce*,
- *redundance, eliptické formy vyjadřování jako důsledek větné kondenzace informativně.*

Pravopis

- jevy zdůrazňované ve výslovnosti (zejména členění slov ve výslovnosti vázaných),
- němé grafémy (sept, compter, automne aj.).

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- rytmické členění výpovědi, dvojhlasiky a trojhlasiky, rozlišování r, rr. Žáci si osvojí kteroukoli z výslovnostních variant španělštiny, odlišné jevy druhé varianty zvládnou pouze receptivně (informativně).

Slovní zásoba

- mezinárodně užívaná slova,
- rozdíly v označování některých významů podle variant španělského jazyka,
- receptivní a produktivní slovní zásoba (v závislosti na 2 nebo 3 vyučovacích hodinách týdně přibližně 350 – 500 lexikálních jednotek a slovních spojení za školní rok produktivně, přiměřený počet receptivně).

Gramatika

Morfologie

Podstatná jména:

- rod a číslo; pravidla tvoření množ, čísla; člen určitý, neurčitý, nulový, základní pravidla o užívání členů,
- stažené tvary určitého členu el s předložkou de, a,
- člen nulový při oslovení, u názvů měst a zemí,
- člen určitý při stupňování přídavných jmen a příslovcí,
- člen neurčitý při vyjadřování přibližnosti u číselných údajů.

Přídavná jména:

- rod a číslo; přechylování přídavných jmen,
- shoda přídavných jmen s podstatnými jmény a zájmeny (jako přívlastek, jako jmenný přísudek),
- přídavná jména označující národnost,
- apokopa bueno, malo,
- stupňování pravidelné a nepravidelné, absolutní superlativ.

Zájmena:

- osobní ve funkci podmětu i předmětu (přímého i nepřímého); přívlastňovací nesamostatná, samostatná,
- ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a záporná,
- osobní zájmena nesamostatná; osobní zájmena po předložkách,
- zájmena zvratná,
- užívání tvarů zájmen, zejména osobních a přívlastňovacích; trojí tvary osobních zájmen (podmětová, přízvučná, nepřízvučná); oslovování.

Číslovky:

- základní 1 – 1 000 000, řadové,
- vyjadřování základních početních úkonů; frekventované neurčité číslovky,
- užívání základních a řadových číslovek při vyjadřování data, letopočtu a při udávání času.

Slovesa:

- kategorie osoby a čísla,
- pravidelná na -ar, -er, -ir, běžná nepravidelná; slovesa se změnou kmenových souhlásek,
- zvrtná slovesa,
- slovesné časy pro vyjadřování dějů současných, minulých a budoucích, slovesné způsoby pro vyjadřování postoje mluvčího a mezivětných vztahů: indikativ přítomného času, vazba hay, vyjádření blízké budoucnosti opisem ir + infinitiv, rozkazovací způsob, užívání sloves ser a estar, budoucí čas, jednoduché perfektum, složené perfektum, imperfektum, kondicionál jednoduchý, subjunktiv přítomný, rozkazovací způsob kladný a záporný, gerundio ve spojení s estar.

Předložky:

- vyjadřování pádových vztahů a místních a časových funkcí.

Příslovce:

- odvozování příponou -mente.

Syntax

- pořádek slov ve španělské větě s důrazem na postavení adjektiv a tzv. nepřízvučných tvarů osobních zájmen, vytýkáci konstrukce,
- věty kladné a záporné,
- souvětí souřadné slučovací, odporovací,
- vedlejší věty: základní typy s důrazem na věty předmětné, příslovečné časové, příčinné, účelové, podmínkové,
- dvojí zápor ve větě,
- souslednost indikativní,
- užívání tzv. polovětných vazeb, zejména s infinitivem; s gerundiem, receptivně s participiem.

Pravopis

- pravidla interpunkce (psaní otazníků, vykřičníků, uvozovek),
- psaní velkých písmen,
- pravopisné změny u sloves.

RUSKÝ JAZYK

Zvuková stránka jazyka, výslovnost

- odlišná intonace od mateřského jazyka - intonace a rytmus věty oznamovací, zejména však intonace různých typů tázacích a rozkazovacích vět,
- redukce samohlásek a intenzita slovního přízvuku; výslovnost měkkých párových souhlásek,
- výslovnost slabik s nepárovými souhláskami; výslovnost měkkých a tvrdých hlásek,
- výslovnost slov přejatých,
- intonační vyjádření různých emocionálních stavů,
- intonace a rytmus nadvětných útvarů.

Slovní zásoba

- frekventované způsoby tvoření slovní zásoby (odvozování, skládání, víceslovná pojmenování, zkracování, přejímání slov z cizích jazyků, současné tendence v jazyce),
- sémantika jazyka (mnohoznačná slova, synonyma, antonyma, homonyma, akronyma atd.),
- důraz na slova, u kterých dochází k interferenci s mateřským jazykem, zejména v užívání odlišných slovesných vazeb; na druhé straně důsledně využívat příbuznosti mateřského jazyka.

Gramatika

Morfologie

- rozdíly v rodě podstatných jmen, princip řazení k deklinačním typům; skloňování produktivních typů podstatných jmen,
- slovesa 1. a 2. časování, změna kmenových souhlásek; slovesné vazby odlišné od češtiny,
- pohyblivý přízvuk ve tvarech přítomného času,
- frekventovaná nepravidelná slovesa,
- modální slovesa,
- slovesné způsoby, systém slovesných časů pro vyjadřování dějů současných, minulých a budoucích,
- rozlišení vidu; slovesa pohybu,
- skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých, stupňování přídavných jmen a jejich užití ve větě,
- druhy zájmen a jejich skloňování,
- vazby číslovek základních s podstatnými (a s přídavnými) jmény; číslovky násobné, užívání základních a řadových číslovek při vyjadřování data, letopočtu a při udávání času, míry, váhy a měny,
- příslovce, stupňování pravidelné, nepravidelné,
- frekventovaná spojení časoprostorových vztahů odlišná od mateřského jazyka.

Syntax

- syntaktické struktury odlišné od mateřského jazyka,
- vyjadřování záporu,
- vyjadřování možnosti, potřeby a nutnosti v různých časech,
- věty infinitivní,
- vyjadřování místa a času,

- vyjadřování vlastnictví.

Grafická podoba jazyka, pravopis

- grafické vyjádření tvrdosti a měkkosti párových souhlásek,
- funkční užití a psaní měkkého a tvrdého znaku (např. infinitiv sloves, 2. osoba jednotného čísla),
- psaní zdvojených souhlásek ve slovech ruských a ve frekventovaných přejatých slovech,
- fonetický způsob psaní předpon, např. ис-/из-,
- psaní velkých písmen v porovnání s mateřským jazykem,
- psaní не u slovesa a částice ли,
- zakončení -ли v množném čísle minulého času,
- dodržování pravidel interpunkce.

4 DOPORUČENÉ ROZVRŽENÍ POŽADAVKŮ NA OSVOJENÍ ŘEČOVÝCH DOVEDNOSTÍ DO ROČNÍKŮ

1. ročník

Poslech s porozuměním – rozumět frázím a výrazům, které se vztahují k běžným potřebám, pokud jsou vyslovovány pomalu a zřetelně, rozumět mluvenému projevu učitele (pokyny, jednoduché věty a kratší souvislý projev v rozsahu probrané slovní zásoby a mluvnice) i reprodukovánému krátkému projevu rodilého mluvčího v rozsahu probrané slovní zásoby přednesenému pomalu a zřetelně.

Čtení s porozuměním - rozumět krátkým jednoduchým textům obsahujícím probranou slovní zásobu a gramatiku.

Ústní projev – podat jednoduchý popis osob, věcí, místa nebo činností a zvyklostí, charakterizovat se; přednést kratší souvislý projev (popis) na dané téma.

Interakce ústní: jednoduchým způsobem se domluvit - představit sebe nebo známého v debatě, rozumět kratšímu souvislému projevu učitele a jednoduchým větám v dialogu na dané téma s několika neznámými výrazy snadno odhadnutelnými z kontextu a správně a pohotově na ně reagovat; klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat; zahájit rozhovor (oslovit, představit se, zeptat se, jak se daří, poděkovat a rozloučit se); požádat o nějakou věc.

Písemný projev – psát pravopisně správně věty a kratší texty podle diktátu učitele nebo rodilého mluvčího, napsat jednoduché fráze a věty spojené nejběžnějšími spojkami o sobě, rodině, místě bydliště apod.

Interakce písemná: napsat pozdrav, vzkaz; reagovat na vzkazy.

2. ročník

Poslech s porozuměním – porozumět hlavním myšlenkám vyprávění vysloveným spisovným jazykem; rozpoznat téma diskuse; rozumět obsahu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat každodenního života.

Čtení s porozuměním – rozumět krátkým jednoduchým textům, které se týkají konkrétních situací z každodenního života; rozumět základním typům standardních dopisů a faxů (žádost, informace, objednávka); vyhledat požadovanou informaci v textech (inzeráty, jízdní řád, Zlaté stránky, jídelní lístek); pochopit orientační pokyny, nápisy, upozornění na veřejných místech; rozpoznat hlavní myšlenky v jednodušších novinových článcích na běžná témata, porozumět přiměřenému literárnímu textu.

Ústní projev – popsat rodinu, domov, školu a vzdělání, zvyklosti a plány; popsat události a činnosti, reprodukovat či samostatně vyprávět příběh; přednést krátké předem nacvičené sdělení.

Písemný projev – reprodukovat i sestavit stručné popisy událostí, osobních zážitků z přítomnosti i minulosti; sestavit krátký dopis podle předlohy.

Interakce ústní: reagovat – odpovídat na otázky a tvořit otázky v rozhovoru ke známé tematice a vybrat a formulovat základní informace z rozhovoru, realizovat jednoduchý dialog na téma nákup – potraviny, oblečení, dárek, zakoupit jízdenku, zeptat se na cestu; požádat

o možnost zatelefonovat si.

Interakce písemná: napsat krátké sdělení, poděkování nebo omluvu v dopise, krátký dopis popisného charakteru, sestavit krátký dopis podle předlohy.

3. ročník

Poslech s porozuměním – porozumět informacím týkajícím se věci každodenního života a zaměstnání; rozpoznat jak obsah celkového sdělení, tak i podrobnosti; rozpoznat obsah jednání a závěry z přednesené, jasně uspořádané, známé problematiky; rozumět ústnímu vyjadřování rodilého mluvčího; *porozumět obsahu krátké, jednoduše členěné přednášky na známé téma, pokud je přednesena zřetelně.*

Čtení s porozuměním – číst s porozuměním jednoduché faktografické texty vztahující se k tématům studijního zaměření a zájmu.

Ústní projev – vyprávět příběh nebo popsat každodenní skutečnosti srozumitelně a uspořádaně; jednoduše vylíčit obsah knihy nebo filmu a *popsat své pocity a zážitky*; stručně zdůvodňovat a vysvětlovat své názory, plány a jednání.

Písemný projev – popsat událost, *osobní zážitek*; krátká zpráva, pojednání o tématech včetně odborných, která žáka zajímají, vyjádřit svůj názor.

4. ročník

Poslech s porozuměním – porozumět promluvě a jednoduché argumentaci, pokud jde o dobře známé téma, sledovat hlavní myšlenky *delší* diskuse, pokud je vedena spisovnou řečí a zřetelně; jazykově rozumět informačnímu obsahu většiny reprodukováného textu týkajícího se známých témat či témat osobního zájmu; rozumět hlavním myšlenkám referátu, *přednášky* týkající se studovaného oboru na známé téma logicky a přehledně uspořádané, prezentované poměrně pomalu a zřetelně. Chápat jednoduché *technické* informace, jako je návod k obsluze běžných předmětů každodenní potřeby apod.

Rozumět diskusi s několika rodilými mluvčími, pronášené standardní rychlostí kultivovaným jazykem, rozumět jednoduchým odborným prezentacím.

Čtení s porozuměním – číst samostatně s porozuměním; orientovat se při výběru informačních zdrojů; rozumět popisům událostí, pocitů a přání v osobních dopisech.

Ústní projev – srozumitelně se vyjadřovat k probraným tematickým okruhům (všeobecným i *odborným*) nebo hovořit o svých zájmech; *přednést zprávu na známé téma.*

Ústní interakce: požádat o zaměstnání a pohovořit se zaměstnavatelem, hovořit o pracovních požadavcích a povinnostech; uplatňovat ústní projev a jazykové funkce v rozhovorech o známých tématech.

Písemný projev – shrnout a spojit informace a argumenty z různých zdrojů a zaujmout k nim stanovisko.

Písemná interakce: sestavit osobní dopisy popisující zážitky, dojmy, pocity a události; v osobních dopisech sdělit zprávy a vyjadřovat myšlenky k běžným probraným tématům včetně odborných.